

Jeg blev et lykkeligt finnebarn

BARNDOMMENS
LAND

I Tårnberg Kirke, der ligger lige ved siden af Terttus danske barndomshjem, blev hun konfirmeret.

Efter Vinterkrigen mod det gamle Sovjet i 1939, led Finland alvorlig nød. Der var simpelthen ikke mad til alle. Det rådede Finlandshjælpen bod på ved at finde danske plejefamilier til finske børn. Begrebet finnebørn var opfundet. Terttu Liukka kom som femårig med sin lillebror ved hånden til et barnløst proprietærpar i Korsør.

Min familie i Finland var fattig, og den var stor. Seks børn og min mor og far. Fra 1939 var det rigtigst slemt. Min far var allerede blevet syg, og vi måtte stjæle kålrabi fra markerne for at få noget at spise.

Det smagte dejligt, når min mor lavede stuvning. Men det var den mad, vi fik, fortæller Terttu, gift Ruokokoski. Hun og hendes lillebror blev derfor sendt med Finlandshjælpen til Danmark i sommeren 1940.

I dag er hun blevet 64 år, og selv om hun er finsk gift, bor hun stadig i Danmark, i et dejligt hus i Helsingør. – Jeg har valgt Danmark, siger hun i dag. Dengang havde hun ikke noget valg.

Da hun og lillebroderen Pertti tog afsked med deres mor og søstre ved toget, var hun fem, og hendes bror var tre år. Hver især havde de et stykke pap i en snor om halsen med deres navn og ophav noteret.

– Pas godt på bror, var det sidste, min mor sagde til mig. Måske var det for meget at bede mig om, for jeg anede ikke, hvad jeg skulle stille op over for min bror.

Han græd så hjerteskræende. Det varede noget, før toget kørte, og imens vi ventede, kunne vi se vores mor derude på perronen hele tiden. Det kunne Pertti ikke bære. Vi følte os svigtet.

To tvebakker

Men endelig satte toget i gang, og deres mor var ude af billedet. Det hjalp, ligesom det hjalp, at der var mange andre børn på toget med samme skæbne foruden nogle søde finstaltende lotter til at tage sig af dem. Pertti blev optaget af noget andet og holdt op med at græde.

Efter noget, der føl-

tes som en meget lang rejse med mange ophold undervejs, nåede Terttu og Pertti endelig til København, hvor det barnløse proprietærpar Marie og Aksel Rasmussen ventede på at følge deres to plejebørn videre hjem til Tårnberggaard. Det var ikke blot et stort landbrug med kvæg, svin, høns og jord ned til Korsør Nor. Selve gården var også stor. Men det hæftede Terttu sig ikke ved den første dag.

– Det undrer mig, at jeg ikke faldt på halen over al den plads. Men det føltes helt naturligt, at de havde 10 værelser, selv om jeg kom fra et hjem med

ét rum til alting. Til gengæld blev jeg sur over kun at få tilbudt to tvebakker ved ankomsten. Terttu griner.

– Jeg blev sat på køkkenbordet og så, at kagedåsen var fyldt med tvebakker. „Der er så mange, og så må jeg kun få to“, tænkte jeg tvært. De smagte så godt, siger hun henført og smækker med tungen, som havde hun netop spist en.

– Men tante Marie har vidst, at vi sjældent blev mætte. Hun har selvfølgelig tænkt på, at vores maver ikke kunne tåle al for meget mad lige med det samme.

Det var ikke det eneste, tante Marie havde tænkt på. Hun havde købt nyt tøj til sine små plejebørn, og om aftenen efter badet fik de ny pyjamas på.

– Det var en rigtig pyjamas, og den var flot! Men jeg var bange og krøb ind i hullet mellem den store radiator og væggen. Alt var jo nyt – ikke kun

tøjet og Marie og Aksel. Der var flere nye mennesker. På Taarnborggaard var der mange ansatte både inde og ude.

– Jeg var alligevel overvældet, og jeg savnede min mor og far.

– Men jeg havde det godt. Det fandt jeg hurtigt ud af, tilføjer hun i næste åndedrag.

Finsk godbid

Marie og Aksel var ganske vist ikke som mor og far. Aksel var flink til at tage Terttu i hånden, når han tog hende med ud i marken, han pjattede og legede tagfat med hende, og hun var altid velkommen på hans skød. Marie, derimod, forstod ikke at give knus eller et kærligt klap.

Alligevel var det et rigt liv, hvor hun både legede og hjalp til. Især var Terttu glad for at arbejde i urtehaven.

Da hun to år senere var fyldt syv år, skulle hun hjem for at gå i

skole. Sådan sagde reglerne for finnebørn, og hjemme fandt hun sig hurtigt til rette igen.

– Jeg tænkte ikke over, at vi var fattige og boede småt. Sådan var det bare, fortæller hun og mindes al den kærlighed, hun fik. Moderen tog Terttu op, puslede om hende og gav hende den sparsomme mælk som en godbid.

– Jeg fik den i en sutteflaske om aftenen, siger hun. Den store finske familie havde fået lidt bedre tider, selv om Terttus far var kronisk syg. Han bidrog som almuligmand med det, han kunne. Terttus mor arbejdede på en træfabrik.

– Jeg ventede på hende, når hun kom hjem fra fabrikken ved 23-tiden. Så satte min mor sig bag ved mig på bordet og nussede

– Hvor er her smukt, udbryder Terttu glad ved synet af sit danske barndomshjem.

– Lige heroppe var mit værelse, og gennem dét vindue fik jeg Romanbladet.

sig for hende i de år. Marie og Aksel hørte ganske vist til spidserne i byen. De omgikkes præsten, tandlægen og skolelæreren, og der var mange regler. Terttus bedste veninde, Anne, var ikke fin nok. Hun var datter af en sælger.

sluge i de hede kys' verden.

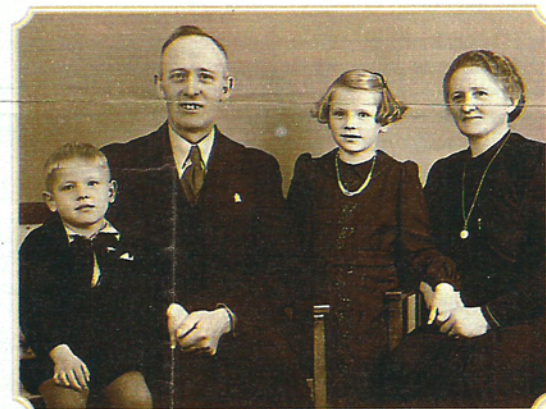
Efterhånden blev den lille pige til en lille dame. Marie frygtede for hendes dyd: „Hvis du bliver alene med en dreng, som du rigtig godt kan lide, må du sørge for at have dit håndarbejde i hånden“.

– Det var den seksualundervisning, jeg fik, ler Terttu, som ikke fik brug sit håndarbejde i Danmark. Det fik hun derimod i Finland, som hun besøgte efter sin konfirmation. Hun faldt pladask for en flot elektrikerlærling med samme navn som hendes bror, Pertti. Da der er grænser for, hvor mange stramajpuder man vil have, giftede hun sig med ham 19 år gammel og fik tre børn. Derefter flyttede de til Danmark. Her har familien Ruokokoski boet siden, selv om Finland stadig hedder hjemme.

– Det er der, jeg blev født, og det er der, mine forældre var. Jeg har altid følt, at de var mine.

– Marie og Aksel var ikke mine på samme måde. De var min tante og onkel. Men de var gode ved mig og en del af mit liv, og det blev de ved med at være, så længe de levede. ■

Af Anne Glahn
Foto: Jerry Bergman
og privat

De to finnebørn kom til velstående folk og fik nyt tøj. Marie var lidt kølig, men hun mente det godt og holdt af sine to plejebørn. Aksel havde nemmere ved at omgås børn, og snart var Terttu hans pige.

mig i håret. Det var så dejligt. Hun lugtede af frisk vinter og krydsfinér.

Terttu følte ikke svigtet så tungt længe, og da Aksel og Marie bad hende komme tilbage til Taarnborggaard, sagde hun straks ja.

– Jeg havde fået blod på tanden, griner hun, og hun fortrød ikke sin beslutning. Nu var Pertti taget hjem for at gå i skole, og Terttu fik al opmærksomheden som enebarn. Alt flaskede

Men Terttu havde lært at gebærde sig. Justitsen var ikke så hård, og de to piger mødtes alligevel.

– Vi er stadig veninder, siger Terttu, som heller ikke måtte pjatte med karlene eller låne stuepigens kulørte kærlighedsblade. Men også det var der råd for. Stuepigens boede i værelset oven over Terttu. Hun bandt Romanbladet i en snor og firede det ned fra vinduet til Terttu, som straks greb det og lod sig op-

– Den sten virkede bare kolossalt stor, da jeg badede her som barn, ler Terttu. – I dag synes den at kunne sidde i en halskæde.